

28.02.2014

Jakelussa mainituille

Viite OKM031:00/2014

Asia OKM Avoimen tieteen ja tutkimuksen strategiaryhmän ja asiantuntijaryhmän asettaminen

Avoimien tieteiden nousu on kansainvälisesti merkittäväksi tavaksi edistää tiedettä ja toisaalta myös lisätä tieteen vaikuttavuutta yhteiskunnassa. Sen avulla tutkimuksen tulokset ovat nopeasti muiden tutkijoiden saatavilla, mikä säästää resursseja, edistää tieteen korkeaa laatua ja mahdollistaa uusien tutkimuskysymysten nousun. Avoimien tieteiden ja tutkimuksen innostaa kansalaisia, yrityksiä ja päätöksentekijöitä sekä mahdollistaa uusia oivalluksia ja tuottaa arvokasta ymmärrystä. Avoimien tieteiden laajentaminen mahdollistaa osallistua tieteelliseen tutkimukseen ja tuoda tarjolle oma kontribuutio tutkimuskysymysten ratkaisuihin. Tämä edellyttää tutkimuksen tuottamien ja tarvitsemien julkaisujen, datan, menetelmien, osaamisen ja tukipalveluiden laajamittaista saatavuutta.

Tutkimuksen tietoineistot -hankkeen (TTA) päättyessä **OKM käynnistää tiedon saatavuuden ja avoimien tieteiden edistämiseksi Avoimien tieteen ja tutkimuksen hankkeen (ATT) vuosille 2014 – 2017.**

ATT-hankkeen tavoitteena on, että vuoteen 2017 mennessä Suomi nousee johtavaksi maaksi tieteen ja tutkimuksen avoimuudessa ja että avoimien tieteiden mahdollisuudet hyödynnetään laajasti yhteiskunnassamme. ATT-hanke määrittää kansallisen tahtotilan siten, että se osaltaan kasvattaa Suomen tutkimusjärjestelmän kilpailukykyä ja laatua ja tehostaa tutkimuksen prosesseja. Hankkeen tavoitteena on edistää tieteen ja tutkimuksen luotettavuutta, tukea avoimien tieteiden ja tutkimuksen toimintatavan aktiivista sisäistämistä tutkijayhteisössä, kannustaa aktiiviseen yhteistyöhön kansainvälisellä tasolla sekä lisätä tutkimuksen ja tieteen yhteiskunnallista ja sosiaalista vaikuttavuutta.

ATT-hanke käynnistyy maaliskuussa 2014. Hanke toteutetaan yhteistyössä mm. Kansallinen digitaalinen kirjasto (KDK) -hankkeen ja VM:n Avoimien tiedon ohjelman kanssa. ATT-hankkeella voi olla yhteisiä työryhmiä ja rakenteita KDK:n kanssa. ATT:n taustaa on kuvattu tämän kirjeen liitteessä 1.

ATT-hanke sisältää kolme toisiaan tukevaa kokonaisuutta:

1. tutkimusjulkaisut (julkaisun säilytys, julkaisun metatietopalvelu ja julkaisun saatavuuspalvelut)

2. tutkimusdata (datan säilytys, datan metatietopalvelu ja datan saatavuuspalvelut)
3. menetelmät (menetelmien säilytys menetelmien metatietopalvelu ja menetelmien saatavuuspalvelu).

Hanke selkeyttää tutkimusjärjestelmän kokonaisarkkitehtuurin tavoitetilaa ja siihen liittyviä viitearkkitehtuureja, tukee tutkimusjärjestelmän prosessien selkeyttämistä ja rakentumista, ottaa huomioon tekijänoikeus-, tietosuoja- yms. kysymykset osana toimintamallia sekä tunnistaa ja kehittää avoimeen tieteeseen liittyviä osaamisia. Lisäksi organisoidaan hyödyntäjänäkökulma tutkimusaineistoihin ja edistetään innovaatiotoimintaa luomalla siihen ympäristöjä ja edistetään avoimen tieteen toimintatavan ja kulttuurin liittymistä osaksi tavanomaista tiede- ja tutkimustyötä.

Hankkeen toteutuksen organisoimiseksi OKM asettaa strategia- ja asiantuntijaryhmät (liite 2).

OKM asettaa Avoimen tieteen ja tutkimuksen strategiaryhmän, jonka tehtävänä on

- avoimen tieteen ja tutkimuksen tavoitetilan määrittäminen vuodelle 2017 kolmessa toisiaan tukevassa kokonaisuudessa: tutkimusjulkaisut, tutkimusdata ja tutkimuksen menetelmät
- kehittämistyön kansallinen koordinointi eri toimijoiden kesken näiden kolmen osakokonaisuuden alueella
- lainsäädännöllisten ja hallinnollisten kehittämistarpeiden tunnistaminen ja ratkaisumahdollisuuksien selvittäminen
- tutkimuslaitosuudistuksen hyödyntäminen avoimen tieteen näkökulmasta
- kansainvälisesti avoimen tieteen ja tutkimuksen yhteistyön edistäminen sekä osaamisen kehittäminen
- avoimen tieteen periaatteiden ja politiikkojen edistäminen.

Strategiaryhmän kokoonpano:

johtaja Riitta Maijala, **strategiaryhmän puheenjohtaja**, opetus- ja kulttuuriministeriö
opetusneuvos Juha Haataja, strategiaryhmän varapuheenjohtaja, opetus- ja kulttuuriministeriö

johtaja Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto

pääsuunnittelija Kai Husso, Tutkimus- ja innovaationeuvosto

tutkimusjohtaja Laura Höijer, ympäristöministeriö

neuvotteleva virkamies Johanna Ikävalko, liikenne- ja viestintäministeriö

rehtori Outi Kallioinen, Lahden ammattikorkeakoulu

neuvotteleva virkamies Seppo Kangaspunta, työ- ja elinkeinoministeriö

kulttuuriasiainneuvos Minna Karvonen, opetus- ja kulttuuriministeriö

finanssineuvos Arto Koho, sosiaali- ja terveysministeriö

toimitusjohtaja Kimmo Koski, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy

neuvotteleva virkamies Esa Käyhkö, sisäministeriö

projektipäällikkö Sari Löytökorpi, valtioneuvoston kanslia

pääjohtaja, prof. Heikki Mannila, Suomen Akatemia

finanssineuvos Tuomo Mäki, valtiovarainministeriö

ylitarkastaja Sami Niinimäki, opetus- ja kulttuuriministeriö

tutkimusjohtaja Mikko Peltonen, maa- ja metsätalousministeriö

Tuuli Toivonen, Open Knowledge Finland ry

ylivohtaja Marja Vaarama, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos

kansleri Thomas Wilhelmsson, Helsingin yliopisto

Strategiaryhmän pysyviksi asiantuntijoiksi nimetään neuvotteleva virkamies Anne Kauhanen-Simanainen valtiovarainministeriöstä sekä ATT-hankkeen pääsihteeri, kehitysjohtaja Pirjo-Leena Forsström CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy:stä.

Lisäksi OKM asettaa Avoimen tieteen ja tutkimuksen asiantuntijaryhmän, jonka tehtävänä on

- edistää käytännössä avoimen tieteen ja tutkimuksen palvelujen tuottajien ja käyttäjien vuoropuhelua
- ohjata tarvittavien työryhmien työtä
- ohjata kokonaisarkkitehtuurityötä
- järjestää tarvittavia työpajoja ja täsmäselvityksiä.

Asiantuntijaryhmän kokoonpano:

kehitysjohtaja Pirjo-Leena Forsström, **asiantuntijaryhmän puheenjohtaja**, ATT-hankkeen pääsihteeri, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy
opetusneuvos Juha Haataja, asiantuntijaryhmän varapuheenjohtaja, opetus- ja kulttuuriministeriö
yksikön päällikkö Hilppa Gregow, Ilmatieteen laitos
tiedeasiantuntija Jyrki Hakapää, Suomen Akatemia
vararehtori, professori Keijo Hämäläinen, Helsingin yliopisto
johtava asiantuntija Päivi Hämäläinen, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos
yliaktuaari Marianne Johnson, Tilastokeskus
kulttuuriasiainneuvos Minna Karvonen, opetus- ja kulttuuriministeriö
vanhempi tutkija, dosentti Jyrki Kettunen, Arcada
Joonas Lehtomäki, Open Knowledge Finland ry
informaatikko Aila Louhelainen, Oulun yliopiston kirjasto
professori Mikko Mönkkönen, Jyväskylän yliopisto
ylitarkastaja Sami Niinimäki, opetus- ja kulttuuriministeriö
tutkimushallinnon asiantuntija Eeva Nyrövaara, Helsingin yliopisto
tietohallintopäällikkö Marit Olander, valtioneuvoston kanslia
asiantuntija Soile Ollila, Tekes
tiimipäällikkö Johanna Seppänen, Työterveyslaitos
neuvotteleva virkamies Anne Kauhanen-Simanainen, valtiovarainministeriö
pääsihteeri Sirpa Thessler, LYNET

Strategiaryhmä ja asiantuntijaryhmä voivat tarvittaessa täydentää kokoonpanoan pysyvillä tai määräaikaisilla asiantuntijajäsenillä ja perustaa työryhmiä sekä käynnistää tarvittavia selvityksiä.

Strategiaryhmän ja asiantuntijaryhmän määräaika on 31.12.2017. Lisätietoja: Juha.Haataja@minedu.fi.

OKM sopii CSC:n kanssa sihteeripalvelujen tarjoamisesta hankkeelle. Ryhmien kulut maksetaan CSC:lle myönnetystä rahoituksesta.

ATT-hankkeen seurantaan laaditaan mittaristo, jonka strategiaryhmä hyväksyy. Asiantuntijaryhmä valmistee vuosittain strategiaryhmän käsiteltäväksi itsearvion ATT-hankkeen tuloksista.

Ylijohtaja Tapio Kosunen

Opetusneuvos Mirja Vihma

Liitteet LIITE 1: Avoimen tieteen ja tutkimuksen hankkeen (ATT) lähtökohdat
LIITE 2: Avoimen tieteen ja tutkimuksen hankkeen (ATT) organisointi

Jakelu ATT:n strategiaryhmän ja asiantuntijaryhmän jäsenet ja pysyvät asiantuntijat

Tiedoksi Ministeriöt
Yliopistot
Ammattikorkeakoulut
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry
Suomen yliopistot UNIFI ry
Suomen Akatemia
Tekes-Teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus
Tutkimus- ja innovaationeuvosto
Tutkimuslaitosten johtajien neuvosto
Suomen yliopistokirjastojen neuvosto
Tilastokeskus
Kansalliskirjasto
Kansallisarkisto
Tieteellisten seurain valtuuskunta
Tutkimuseettinen neuvottelukunta
Suomalainen Tiedeakatemia
CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy
Open Knowledge Finland ry
Erityisavustaja Esa Suominen
Kansliapäällikkö Anita Lehikoinen
Ylijohtaja Riitta Kaivosoja
Ylijohtaja Eeva-Riitta Pirhonen
OKM/KTPO
HARE